

رویکردی روانشناسانه در باره کسانی که به سیاست روی می‌آورند

مسعود نقره کار

روانشناسی سیاسی علمی ست نوین یاد و تازه پا که تنها در یکی از عرصه‌های کار و فعالیت‌اش به شناخت روانی و رفتاری بازیگران یا کنشگران سیاسی و منشأ گرایش‌ها، زمینه‌ها و نحوه شکل‌گیری فکر و نظر، رفتار و عملکرد سیاسی آن‌ها می‌پردازد. رویکردهای گوناگونی حتی در همین محدوده مطرح شده‌اند با تاکید بر این نکته مهم که نمی‌باید و نمی‌توان سیاست و همه روندها و پدیده‌های سیاسی را با نگاهی "پسیکولوژیستی" و فقط روانکاوانه و روانشناختی دید، و نیز نمی‌باید و نمی‌توان نقش روندها و پدیده‌های روانی را در حوزه سیاست نادیده انگاشت. در این یادداشت به کوتاهی نگاهی به ویژگی‌های شخصیتی، روانی و رفتاری کسانی که بیشتر به سیاست و بازیگری در این عرصه روی می‌آورند، داریم.

۱-

محرومیت‌های احساسی و عاطفی دوران کودکی و نوجوانی عده‌ای را به سوی سیاست سوق می‌دهد. این دست افراد در دوران جوانی و پس از آن، تلاش می‌کنند با اعمال قدرت به شکل‌های مختلف از جمله شکل سیاسی آن، احساس‌ها و عواطف سرکوب شده ناشی از محرومیت‌ها و محدودیت‌هایی را که متحمل شده‌اند، ترمیم و جبران کنند. اینان با اتکا به جایگاه و قدرت سیاست در روابط و زندگی اعمال قدرت می‌کنند، حس و عملی که واکنشی جبرانی در برابر محرومیت‌ها، تحقیرها، تحمیق‌ها و ناکامی‌ها ست. این گروه از افراد با احساس قدرتی که پدیده اغواگر و جذاب سیاست به آنها می‌دهد بر بی‌اعتمادی به خود، ترس از بی‌هویتی، احساس گناه و ناامنی غلبه می‌کنند. سیاست کردن به این نوع افراد هویت و شخصیت می‌دهد. تجربه شده است که نا‌هنجاری‌های روانی و رفتاری حاصل از مشکلات و محدودیت‌ها و محرومیت‌های دوران کودکی و نوجوانی به ویژه در عرصه سیاست به ندرت بدل به شکوفائی اندیشگی و رفتار فرد در راستائی انسانی شده است. در اکثر موارد بر بستر عوارض ناشی از محرومیت‌ها و محدودیت‌ها اعمال قدرت و قدرت طلبی از راه‌ها و روش‌های ناسالم و غیر انسانی فاجعه آفریده‌اند. رفتار سیاسی این دست از رهبران، در وجه غالب عینی کردن انگیزه‌ها و انگاشت‌های روانی و مشکلات شخصی ست که آن‌ها

را از دوران کودکی و نوجوانی به خود مشغول داشته است

۲-

افراد خود شیفته با ایگوی قوی (در معنای مَنّیت و از خود راضی بودن) در صد بالائی از علاقه مندان به سیاست و کار سیاسی را در بر می‌گیرند. اینکه در صد بالائی از سیاستمداران و سیاست ورزان به درجاتی از خودشیفتگی مبتلا هستند، اثبات شده است. رفتار این افراد می‌تواند بازتاب غلبه تمایل‌ها و انگاشت‌ها و نیازهای شبه غریزی و غریزی است. افرادی که بر داشت و تصور غیرواقعی از خود و ذهنیت خود را به جای واقعیت می‌نشانند. علاقه و تمایل به فرادستی، قدرت طلبی و سلطه جوئی از ویژگی‌های این افراد است

۳-

شهرت طلب‌ها مشتری‌های پروپا قرص سیاست‌اند. شهرت طلبی یک بیماری و یا اختلال روانی و رفتاری نیست، شهرت طلبی در حدی که آسیب‌های فردی برای دیگران و زیان‌های اجتماعی نداشته باشد، امری طبیعی ست و نوع سالم آن انگیزه و محرک رقابت‌های سالم و انسانی می‌تواند قلمداد شود. تمایل و گرایش طبیعی و انسانی مورد توجه و محبت قرار گرفتن را می‌باید از خودبزرگ پنداری‌ها، خودشیفتگی‌ها، نمایشگری‌ها و خودنمائی‌ها و جاه طلبی‌های بیمارگونه تفکیک کرد

۴-

وراثت و ساختار ژنتیک و ویژگی‌های زیست شناسانه انسان نیز می‌تواند سبب بروز تغییرات در کارکردهای فیزیولوژیک بدن انسان، افکار و رفتارهای فردی و اجتماعی و سیاسی وی شوند. در خانواده‌ها و خاندان‌های بسیاری تمایل و گرایش به قدرت طلبی، سلطه جوئی و فرادستی، و گرایش به فعالیت هائی که این تمایل و گرایش را متحقق کنند، غالب بوده‌اند. ("زیست شناسی سیاسی" نیز نشانه‌های فیزیولوژیک مانند ضربان نبض، فشار خون و حرکات و سکانات بدن را عواملی در ارزیابی رفتارهای اجتماعی و سیاسی افراد قلمداد می‌کند.)

۵-

کسانی که از اعتماد به نفس بالائی برخوردار هستند و نیازهای احساسی و عاطفی، و سایر نیازهای‌شان (نیازهای جسمانی یا فیزیولوژیک، ایمنی، نیاز به محبت و احساس وابستگی، نیاز به احترام و...) تامین شده‌اند نیز در زمره علاقه مندان به سیاست‌اند. این افراد اطمینان و، یقین دارند توانائی مواجه شدن با سختی‌ها و مخاطرات زندگی را دارا هستند. حس هویتی نیرومند، مستقل و

قاطعیتی که به باور چنین افرادی از عهده هر کاری برمی آیند این افراد را به سیاست نزدیک می‌کند.

۶-

برخی از افرادی که انساندوستی و مردم گرایی، و همدلی و محبت و کمک به انسان‌های دیگر و بهبود شرایط زندگی آنان، و نیز مبارزه با ستمگری و تبعیض ملکه فکرشان است به سیاست روی می‌آورند. این افراد از ظرفیت بالای رشد، خلاقیت، خودکفایی، آزاد منشی، استقلال و گرایش به سالم زیستن برخوردارند. تعالی انسان عالی‌ترین و جهان شمول‌ترین انگیزه این افراد است، و سیاست را مهمترین ابزار رسیدن به این تعالی می‌دانند. بلوغ، پختگی و سلامت، و برخورداری از حس‌های انسانی عاطفه و عشق و شرم، و دوری جستن از کینه و نفرت از ویژگی‌های این افراد هستند. توجه به مسائل بیرون از خویشتن، توجه به دیگران و جامعه و جهان و احساس انجام وظیفه و تعهد نسبت به سعادت انسان و جامعه بشری، نه فقط برای کسب شهرت و قدرت - که هر انسانی به طور طبیعی خواستار دستیابی به آن هاست - بلکه بیش تر برای احساس رضایت و لذت و انجام وظیفه انجام می‌دهند. بدون تعصب و تظاهر و هیجان زدگی رفتار می‌کنند. در برابر آنچه نمی‌پسندند و یا مخالف آن هستند با آرامش و متعارف رفتار می‌کنند و در شرایط بحرانی تصمیم‌های سنجیده و خردمندانه می‌گیرند.

متأسفانه در اکثر جوامع، به ویژه جامعه ما، عرصه سیاست، با کمبود این نوع شخصیت‌ها، و روش‌ها و منش‌ها مواجه بوده است. آنچه امروز در میهنمان شاهدیم بازتاب این کمبود و نقصان نیز هست.

....

:منابع برای مطالعه بیشتر

The 6 political personality types | Campaigns & Elections

(campaignsandelections.com)

By David Rosen/ Oct 6, 2013

1- Power and personality, Harold D.Lasswell. Norton & company (1976)

- Political Psychology, by David O.Sears, 2003, Oxford University2

- 3-political Mind, George Lakoff, 2008, Viking Adult
- 4- Personality Disorders in Social Work& Health Care, Gregory W. Lester, Cross Country University
- 5- Emotional Intelligence, Daniel Goleman, 2012
- 6-The Story of Angkor by Jame DiBiasio, Chapter 10; Au Revoir Angkor
- 7- <http://disorderedworld.com/2013/11/14/pol-pot-and-the-khmer-rouge>
- 8- <http://www.edwebproject.org/sideshow/khmeryears/fall.html> The Fall of The Khmer Rouge
- 9-The Fall of the Khmer Rouge Conspiracy's Sociopathy by Alfred Lehmborg
- 10-Overall source Parenti, M. (1999). History as mystery. San Francisco: City Lights Books
- 11-Williams, Roy (2013). In God They Trust?, p. 100. Bible Society Australia, Canberra
- 12-Ghaemi, Nassir (July 30, 2011). "Depression in Command". The Wall Street Journal
- 13-Allen Rachael. "Stalin and the Great Terror: Can Mental Illness Explain His violent...
- 14-Irving, David (1989). Goring: A Biography. William Morrow & Co; 1st edition
- 15-Matousek, Mark (2012). Ethical Wisdom: The Search for a Moral Life. Anchor.
- 16-Longerich, Peter (2013). Heinrich Himmler. United States: Oxford University Press
- 17-Victor, George (2007). Hitler: The Pathology of Evil. Potomac Books Inc
- 16-Hershman DJ; Lieb J. (1994). A Brotherhood of Tyrants. Prometheus Books

17-Redlich, Fritz (1998). Hitler: Diagnosis of a Destructive Prophet.

Oxford University Press

18-Waite, Robert G.L. (1993). The Psychopathic God: Adolph Hitler

19- Langer, Walter C. "A Psychological Analysis of Adolph Hitler, His Life and Legend".

20-Ghaei, Nassir. "A First-Rate Madness: Uncovering the Links Between Leadership and Mental Illness" Penguin Books. 2011.

21-Shenk, Joshua Wolf (October 1, 2005). "Lincoln's Great Depression".

22- Falk, Avner (2007). Napoleon against Himself: A Psychobiography.

Pitchstone Publishing

روانشناسی سیاسی، دیوید پاتریک هوتون، ترجمه سعید عبدالملکی، نشر دانژه - ۱

مقدمه‌ای بر روانشناسی سیاسی، مارتا کاتم و... ترجمه کمال خرازی و... نشر دانشگاهی - ۲

دوآن شولتس، روان شناسی کمال، ترجمه گیتی خوشدل، سال، ۱۳۶۶، تهران - ۳

مقدمه‌ای بر روانشناسی سیاسی، علی فتحی آشتیانی، نشر بعثت، ۱۳۸۸ - ۴

مکتب‌ها و نظریه‌ها در روان شناسی شخصیت، سعید شاملو، نشر رشد، ۱۳۹۰ - ۵

